

Inleiding op de Paasmorgendienst: HOPELOOS HOOPVOL ?!

Vorige week, op Palmпасen, liepen de kinderen er nog mee rond: palmpasenstok met allerlei lekkers er aan. Het deed mee denken aan onze jongens, toen ze klein waren.

Zodra de stokken leeggeeten waren, draaiden ze de stokken om...en werd er een heel ander spel gespeeld...

Van het kruis is door grote mensen ook heel wat anders gemaakt. Als we denken aan de kruisvaarders in de Middeleeuwen, die ten strijde trokken naar Jeruzalem om de stad te bevrijden van de moslims. Ach, zult u zeggen, dat was toen...

O ja? Er is nu een minister van oorlog in VS, Pete Hegseth, die op zijn rechterschouder een tatoeage heeft laten zetten met de woorden: DEUS VULT = God wil het.

Het was de strijdkreet van de kruisvaarders. Het is de strijdkreet van deze man.

Hebben we dan niets geleerd van de geschiedenis?

God wordt voor het karretje gespannen van machthebbers om zo van een ordinaire oorlog (waarin het gaat om uitbreiding van macht en land) een heilige oorlog te maken – en gelovigen van welke religie ook, trappen er in.

Wat vieren we met Pasen?

Is het een feest van macht en overwinning? Van triomfalisme?

We gaan luisteren naar twee bijbelgedeeltes:

1^e is uit Jesaja, waarin een toekomst geschilderd wordt van hoop en perspectief – juist in een tijd van wanhoop en uitzichtloosheid.

2^e is uit Markus: het oudste evangelie met het kortste paasverhaal. Geen woord teveel...

'In christelijk Nederland broeit het. Er staat een nieuwe generatie op die het geloof in een nieuw jasje steekt. Dat is in vorm modern, maar qua inhoud steeds vaker rechts-conservatief. (...) Standpunten zoals het afkeuren van abortus of lhbt'ers worden actief gepropageerd'.

Conclusie in het ED: *Jezus is terug in Nederland!* (in ED 21 maart 2026).

En hoe!

Het christelijk geluid is jonger, rechtser en radicaler. Veel jongeren zoeken houvast, duidelijkheid, antwoorden. En die vinden ze steeds vaker in het christendom en het conservatisme. Het christelijk geloof als de waarheid en het kruis als een wapen om de strijd mee aan te gaan. Weg met de moslims, met alles en iedereen die anders is.

Het maakt me boos, bang en verdrietig te gelijk. Hoe is het mogelijk dat wat Jezus heeft voorgedaan in zijn manier van leven tot zo'n gewelddadige godsdienst kon en kan uitgroeien? Hoe kan het kruis een zwaard worden??

In het Paasverhaal wordt verteld hoe mensen ervaren hebben, dat na een donkere periode van uitzichtloosheid er toch weer leven in het zicht kwam.

Het Paasverhaal, het opstandingsverhaal, is geen wiskunde, is met je verstand niet te beredeneren. Dat lezen we ook in het (oudste!!) Markus-evangelie: de reactie op het lege graf is er niet een van gejuich van overwinning, van triomfalisme, maar van angst en schrik. Letterlijk staat er: angst en extase = verwondering, ontzetting.

De vrouwen konden er met hun verstand niet bij...en hielden zich stil....

Als je iemand verloren hebt aan de dood, als je in een uitzichtloze of verdrietige situatie zit, kan je je ook niks voorstellen bij het Paasverhaal. Staat het zo haaks op jouw ervaring en blijf je steken in angst en pijn. De dood is zo'n werkelijkheid.

Maar 'opstanding' is iets anders dan het terugdraaien van de klok naar een situatie alsof er niks gebeurd is. Alsof de dood overwonnen is en niet meer zou bestaan...

Wanneer de jongeren van nu houvast zoeken en zekerheden, dan kunnen zij die krijgen bij rechts-evangelische groeperingen. Daar krijgen ze antwoorden – nog voordat zij hun vragen kunnen stellen. Maar het is een schijnzekerheid.

Er zijn geen antwoorden op vragen naar de zin van de dood, de zin van al het lijden; het lijden is niet te verklaren. Waarom de één wel, de ander niet.

Het leven is zo mooi, zo overweldigend mooi – maar ook zo kwetsbaar en zo kostbaar.

En juist voor het kwetsbare leven heeft Jezus zich ingezet: juist de mensen die niet voor zichzelf konden opkomen gaf hij aandacht, mensen die aan de kant van de weg, van de samenleving, zaten, haalde hij naar voren, zetten hen in het midden van andere mensen, gaf hun de ruimte om mee te doen. Geen veroordeling, geen uitsluiting, maar omarming, erbarmen, meeleven waardoor deze kwetsbaren in de samenleving mee konden doen. Een nieuw leven konden beginnen. Konden opstaan uit de doodsheid van hun leven.

Jezus was daarin geen uitzondering. Als we in het Bijbelboek Jesaja lezen, de profeet ten tijde van de Babylonische ballingschap (6^e eeuw voor Christus), horen we hoe hij – door Gods geest gedreven - mensen bemoedigt en troost. Het joodse volk is weggevoerd en leeft in gevangenschap in een vreemd land. Hopeloos, zonder perspectief.

Het is Jesaja die het geloof in de hoop blijft volhouden en verkondigen: hij geeft weer hoop door te wijzen naar de uittocht uit Egypte, de bevrijding uit het Angstland. Wat toen kon, kan ook nu, lijkt hij te willen zeggen. Alleen niet op dezelfde manier - niet door het water heen, maar door de woestijn heen.

Ja, dat was toen – kun je er tegen in brengen...

Zijn weerwoord klinkt: Blijf niet staren naar wat toen mogelijk was, maar kijk goed om je heen: de Eeuwige gaat iets nieuws beginnen – zie je het niet?

Zulke mensen zijn nodig: die je wijzen op wat er wel is. Die je wijzen op de mogelijkheden i.p.v. de onmogelijkheden te benadrukken. Die jou met andere ogen laten kijken, met andere oren laten horen, die je op een ander been zetten. Niet de dood wegpoetsen alsof die niet meer bestaat – het leven niet mooier kleuren dan het is, maar alles accepteren wat bij het leven hoort: ook de tegenslagen, de kwetsbaarheid, het verdriet.

Het leven is niet maakbaar, ook al denken we dat vaak...

Zulke mensen zijn nodig. Niet vanuit een triomfalisme, maar vanuit een geleefd leven met alle ups en downs proberen zij jou met alle vragen en twijfels een weg te wijzen dwars door de puinhoop van het leven heen. Over het graf heen zelfs.

Iets nieuws....dat je daar oog voor krijgt: dat is Pasen.

Mensen die bloemen steken in het kruis, te midden van de puinhoop.

Mensen die hopeloos hoopvol zijn. Die leven vanuit het 'en toch....'

Pasen helpt ons uitzichtloosheid uit te houden en moed te blijven houden in het vertrouwen

dat het leven weer een keer neemt. Ten goede. Ook als dat er misschien heel anders uit ziet dan je denkt. Waarheid is ook dat liefde en recht doen niet sterft zolang wij daarin blijven geloven.

De waarheid?

Die bestaat niet.

Want zodra we dat zeggen, hebben anderen - die anders denken of geloven - dat niet. En dat is vaak het begin van alle ellende: de kraamkamer van het wij-zij-denken. Een reden om ànderen buiten te sluiten, te discrimineren, weg te denken en weg te werken.

Nee, de toekomst van de wereld

Ligt in de handen van diegenen

die hoop hebben

die moed hebben

om het licht te zien

en het te laten schijnen,

zelfs in de donkerste tijden (Desmond Tutu).

Bestaan zulke mensen?? Toon Hermans geeft hen een gezicht:

Er moeten mensen zijn

die zonnen aansteken,

voordat de wereld verregent.

Mensen die zomervliegers oplaten

als het ijzig wintert,

en die confetti strooien

tussen de sneeuwvlokken.

Die mensen moeten er zijn.

Er moeten mensen zijn

die aan de uitgang van het kerkhof

ijsjes verkopen,

en op de puinhopen

mondharmonica spelen.

Er moeten mensen zijn,

die op hun stoelen gaan staan,

om sterren op te hangen

in de mist.

Die lente maken

van gevallen bladeren,

*en van gevallen schaduw,
licht.*

*Er moeten mensen zijn,
die ons verwarmen
en die in een wolkeloze hemel
toch in de wolken zijn
zo hoog
ze springen touwtje
langs de regenboog
als iemand heeft gezegd:
kom maar in mijn armen.*

*Bij dat soort mensen wil ik horen
Die op het tuinfeest in de regen BLIJVEN dansen
ook als de muzikanten al naar huis zijn gegaan
Er moeten mensen zijn
die op het grijze asfalt
in grote witte letters
LIEFDE verven*

*Mensen die namen kerven
in een boom
vol rijpe vruchten
omdat er zoveel anderen zijn
die voor de vlinders vluchten
en stenen gooien
naar het eerste lenteblaauw
omdat ze bang zijn
voor de bloemen
en bang zijn voor:
ik hou van jou.*

*Ja,
er moeten mensen zijn
met tranen
als zilveren kralen
die stralen in het donker
en de morgen groeten
als het daglicht binnenkomt
op kousenvoeten*

*Weet je,
er moeten mensen zijn,
die bellen blazen
en weten van geen tijd
die zich kinderlijk verbazen*

*over iets wat barst
van mooiigheid
Ze roepen van de daken
dat er liefde is
en wonder
als al die anderen schreeuwen:
alles heeft geen zin
dan blijven zij roepen:
neen, de wereld gaat niet onder
en zij zien in ieder einde
weer een nieuw begin.*

*Zij zijn een beetje clown,
eerst het hart
en dan het verstand
en ze schrijven met hun paraplu
i love you in het zand
omdat ze zo gigantisch
in het leven opgaan
en vallen
en vallen
en vallen
en OPSTAAN
Bij dát soort mensen wil ik horen
die op het tuinfeest in de regen BLIJVEN dansen
ook als de muzikanten al naar huis zijn gegaan
de muziek gaat DOOR
de muziek gaat DOOR
en DOOR* (Toon Hermans)

Helmond, Corine Beeuwkes-van Ede